

УДК: 633.11:631.53.027.2:632.95

Демидов О.А., доктор с.-г. наук, член-кореспондент НААН,

Кавунець В.П., кандидат с.-г. наук, провідний науковий співробітник відділу насінництва та агротехнологій,

Лісковський С.Ф., аспірант

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України

E-mail: oleksii.zaima@ukr.net

ПРОГНОЗУВАННЯ УРОЖАЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ

Досвід вирощування зернових культур, підтверджує, що високі врожаї отримують тільки від високоврожайного насіння. Врожайні властивості насіння обумовлюються хімічними і фізико-механічними властивостями насіння, їх посівними якостями, ступенем пошкодження хворобами, шкідниками і т.д.

Сечняк Л.К. і Кіндрок М.О. вказують, що врожайні якості насіння – це сукупність їх внутрішніх властивостей, які можуть певним чином впливати на формування посіву як фотосинтезуючі системи – його структури, ріст і розвиток, що в кінцевому підсумку обумовлює біологічний і господарський урожай. Важливою проблемою в даний час перед насінництвом і насіннезнавством, являється прогнозування врожайних властивостей насіння з метою виявлення кращих партій для посіву. Наукою і практикою накопичений різноманітний матеріал про залежність урожайних властивостей насіння від їх посівних і фізіолого-біологічних якостей. Проте в літературі зустрічаються досить різні думки, які вимагають більш повного, глибокого вивчення і аналізу.

Враховуючи суперечність думок про взаємозв'язок між окремими показниками якості та врожайними властивостями насіння, ми впродовж 2019-2020 років визначали такі кореляційні зв'язки у дослідях по визначенню впливу абіотичних, біотичних і антропогенних факторів на посівні якості та врожайні властивості

насіння пшениці ярої. За результатами цих досліджень між більшістю показників якості, що вивчалися, та врожайними властивостями насіння ми виявили середню кореляційну залежність.

Сильний позитивний кореляційний зв'язок урожайних властивостей виявлений з числом пророслих паростків і зародкових корінців на один пророслий паросток, їхньою масою, теплостійкістю насіння та множинним показником, а негативний – з мікротравмами зародку.

Для більш об'єктивної оцінки продуктивних властивостей насіння крім показників, передбачених технічними умовами Державного стандарту України (ДСТУ 2240-93), вважаємо за доцільне в ряді випадків визначати показники, які мають сильний кореляційний зв'язок з урожайними властивостями. Вони легко визначаються і можуть бути використані насінневими інспекціями як додаткові показники, які характеризують якість посівного матеріалу.

З переходом на ресурсозберігаючі технології вирощування зернових значення якості посівного матеріалу, ще більше зростає, так як тільки здорове, високоякісне насіння здатне окупити затрати, витрачені на його виробництво, тому вимоги до їх оцінки потрібно підвищити. Слід пам'ятати, що врожайні властивості – полігенна ознака насіння, тому прогнозувати їх по якому-небудь одному із показників не виключає фактору випадковості чи помилки.

УДК 635.631.559(1-15)(292.485)(477)

Дидів І.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Дидів А.І., кандидат с.-г. наук, в.о. доцента

Рубай Н.Т., магістр

Львівський національний аграрний університет

E-mail dydiv.ihor@gmail.com

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ БУРЯКА СТОЛОВОГО ЗА ЛІТНЬОГО СТРОКУ СІВБИ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ

Нині буряк столовий найпоширеніша і найбільш вживана овочева культура, яка користується широким попитом споживачів завдяки своїми високими смаковими і лікувальними властивостями. Впровадження буряка столового повторною культурою у виробництво потребує удосконалення деяких елементів технологій вирощування. Тому на сьогоднішній день актуального значення набуває підбір для другого обороту сівби високо інтенсивних ранніх гібридів буряка столового іноземної селекції в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Дослідження проводили на дослідному полі кафедри садівництва та овочівництва Львівського національного аграрного університету впродовж 2019-2020 рр. з метою вивчення агробіологічної оцінки гібридів іноземної селекції буряка столового за літнього строку сівби. Ґрунт дослідного поля темно-сірий опідзолений легкосуглинковий.

Предметом досліджень були гібриди буряка столового: 1) 'Водан' F_1 (контроль); 2) 'Зепо' F_1 ; 3) 'Кардіал' F_1 ; 4) 'Марун' F_1 ; 5) 'Ред Хавк' F_1 ; 6) 'Фалконе' F_1 .

Сівбу проводили у II декаді липня широкорядним способом 45Ч7 см. Попередником